

Oppgjørkorreksjon vann og avløpsgebyr for perioden 2020-2022

Nome kommune mottok i februar 2023 en klage på fastsettelse av vann og avløpsgebyr for 2022. Denne klagen førte til at kommunen avdekket at det var startet en praksis som strider mot vedtatt gebyrregulativ. **Nome kommune vedtok ny forskrift som trådte i kraft 1. januar 2023. Denne saken gjelder regulativ og forskrift som gjaldt frem til 31. desember 2022.**

Det var to spørsmål som kommunen måtte ta stilling til. Det første gjaldt om en nedre grense på 200m² for stipulering av forbruket strider mot forurensningsforskriften, og for det andre den praksis som var startet med å fakturere boliger etter faktisk areal var i strid med vedtatt forskrift og gebyrregulativ.

1. For å vurdere saken engasjerte kommunen en jurist som rettet spørsmål til Miljødirektoratet for tolkning av forurensningsforskriften. Vår henvendelse ønsket å avklare om en fastsettelse av en nedre grense på 200m² for stipulering av forbruket for den enkelte boenhet/bolig, også kan anses for å være innenfor de vide rammer forurensningsforskriften § 16-4 gir kommunene til å fastsette. Miljødirektoratet har svart kommunen uten å ta stilling til denne konkrete saken. De konkluderer med at *«En nedre grense på 200 kvadratmeter – som det er spørsmål om her – vurderer vi på et generelt grunnlag som en høy nedre grense.»*

Kommunedirektøren har på bakgrunn av Miljødirektoratets uttale funnet det usikkert om kommunens praktisering av et minsteareal på 200m² er å anse for å være innenfor de vide rammer forurensningsforskriften § 16-4 gir kommunene til å fastsette. Usikkerheten som ligger i dette spørsmålet, gjør at kommunedirektøren har vurdert og funnet det mest riktig å legge til grunn et lavere areal (trinn) for beregning av gebyrene. Dette trinnet er satt til 120m², neste trinn er satt til 200m².

2. Fra 2018 ble det startet en praksis der nye boliger ble lagt inn i KOMTEK (fakturasystem for vann- og avløpsgebyr) med faktisk bruksareal og stipulert forbruk ble utregnet etter faktisk areal på boligen. Hadde du en ny bolig som var på 100m² så betalte du for stipulert forbruk på 100m³. Det ble ikke opplyst om at det var endring i praksis med utregning av gebyr på nye hus i forbindelse med politisk behandling av gebyrregulativet de påfølgende år. Årsaken til at endring i praksis bare gjaldt for nye boliger, var mangelfulle matrikkeldata og at dette gjorde det vanskelig å avregne forbruk ut ifra bruksareal slik som lokal forskrift faktisk fastsetter at gebyr skal utregnes.

Da kommunen startet en ny praksis/endring i hvordan nye boliger ble fakturert og det ble forskjell i hvordan gebyrgrunnlaget ble utregnet, ble dette gjort i strid med regulativet som ble vedtatt årlig i forbindelse med budsjett/økonomiplan, samt lokal forskrift vedtatt i 2001 som var gjeldende overfor innbyggerne i Nome kommune. Forskriften og årlig rullering av gebyrregulativet var bindende for kommunen inntil den ble endret fra 2023.

Kommunestyret har vedtatt at det ligger en forpliktelse til å betale tilbake for mye innkrevde vann og avløpsgebyrer for perioden 2020 – 2022 i form av oppgjørskorreksjon. For de abonnenter som har betalt for lite, vil det bli krevd innbetaling etter samme modell.

Nome kommune har engasjert eksterne konsulenter som har gjennomført utregninger på alle abonnenter som er omfattet av oppgjørskorreksjonen. Samlet må det gjøres korrigeringer for 369 unike avtaler. Kommunen må betale tilbake 1 797 874 kroner. Samlet beløp kommunen skal kreve tilbakebetaling for, er 76 000 kroner. Dette gjelder for 38 abonnenter.

Hva skjer nå

Basert på kommunens vedtak om forpliktelse til å betale tilbake for mye innkrevd vann- og avløpsgebyr i perioden 2020 -2022 er det fastsatt arealtrinn for betaling av gebyr. Der det har forekommet avvik, skal dette korrigeres. Abonnenter med bolig under 120m² får korrigert gebyr tilsvarende 120 m³, abonnenter som har betalt for lite med bolig over 120m² blir korrigert der gebyret fastsettes etter 200m³.

Dette gir følgende forutsetninger for korreksjoner som skal gjennomføres:

- Abonnenter under 120m² som er blitt stipulert til 200m² justeres til 120m³.
- Abonnenter mellom 120m² og 200m² som er blitt stipulert til 200 m³ beholder stipulering til 200 m³.
- Abonnenter under 120m² som er stipulert tilsvarende deres bruttoareal justeres til 120m³.
- Abonnenter mellom 120m² og 200m² som er stipulert tilsvarende deres bruttoareal justeres til 200m³.
- Abonnenter over 200m² har i alle tilfeller blitt stipulert tilsvarende deres bruttoareal og vil ikke korrigeres.

For tilbakebetaling av vann- og avløpsgebyrer er det også beregnet rentegodtgjørelse (avsavnsrente) fra 2020 til utgangen av 2024. Renteberegningen skal tilsvare styringsrenten.

- I perioden 2020-2022 har styringsrenten variert fra 0 % til 2,75 %. Kommunen har derfor avgjort at avsavnsrente for denne perioden settes til 1,5 %.
- For 2023 var årlige gjennomsnitt styringsrente 3,54 %.
- For 2024 var årlige gjennomsnitt styringsrente 4,50 %.

Det er nåværende eier eller hjemmelshaver som får oppgjørskorreksjonen. Dersom tidligere hjemmelshavere har betalt for mye i årsgebyr åpnes det for klageadgang slik at det vil kunne foretas tilbakebetaling når kommunen har mottatt korrekt utbetalingsinformasjon.

Dersom det er tidligere hjemmelshavere som har betalt for lite, vil disse ikke blir avkrevd for lite innbetalt gebyr. Dette betyr i praksis at kommunen kun vil kreve innbetaling dersom nåværende eier overtok bolig innenfor tidsrommet 2020-2022.

Oppgjørskorreksjonen med tilbakebetaling/innbetaling av for mye innkrevd/ for lite avkrevd gebyr dekkes innenfor selvkostområdene for vann og avløp. Selve oppgjørskorreksjonen gjennomføres 1 termin 2025.